УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 211. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЛИСТОПАДА 1969 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 18, 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS No. 211. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 17 листопада 1969

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НИКСОН ПРАЦЮВАВ В БІЛОМУ ДОМІ під час осіннього дня демонстрації в суботу, коли один бльок від Білого Дому проходили демонстранти проти війни у В'єтнамі Від березня починаючи Президент виїздив із Білого Дому при кінці тижнів, але минулого тижня він цього не зробив, щоб демонстранти не могли сказати, що він втік перед ними. Ніксон конферував із державним секретарем Вілліямом П. Роджерсом, секретарем оборони Мелвіном Р. Лердом, головним прокуратором Джаном Н. Мітчелем, дорадником в справах безпеки Генрі А. Кіссінґером та з директором бюджету Робертом П. Мейом.

НАУКОВЕЦЬ ПЕРЕДБАЧАЄ, ЩО НА МАРСІ можуть бути такі форми життя, які могли б загрожувати життю людини, коли б вона дісталася на плянету Марс. Таке передбачення висловив дорадник в справах летів людини по космосі, власник нагороди Нобеля д-р Гаролд С. Юрі в інтерв'ю з журналістами в Атлантик Сиաі. Він заявив: „Ми повинні спершу вислати на Марс якісь малі тварини, щоб переконатися, чи вони зможуть там жити і чи зможуть вернутися на Землю''. Перед висиланням на Марс тварин чи людей мають висилати на ту плянету самі ракети, щоб докладніше пізнати, які там умовини для життя живих істот.

В НАЙБЛИЖЧОМУ РОЦІ ПЛЯНУЮТЬ заощадити 400 мільйонів долярів таким способом, що кожний пацієнт, який користатиме зі шпитальної опіки в рамах соціяльного забезпечення перебуватиме один день менше в порівнянні з дотеперішніми реченцями. Таке зарядження видав Департамент Здоров'я, Освіти й Добродійности, і воно зобов'язуватиме від 1-го січня 1970-го року. Тепер лікар має 14-го дня побуту пацієнта звітувати про це, що пацієнт передбачає дальше перебування в шпиталі, а від першого січня 1970 р. лікар мусітиме подати цей звіт вже 12 дня побуту пацієнта в лічниці. Дальшу посвідку має лікар зробити вже 18 дня побуту в шпиталі, а тепер таку посвідку треба було виставляти найпізніше 21-го дня.

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ Комісії Дін Бирч і секретар Мешканевих і Міських Справ Джордж Ромні схвалюють критику телевізійних станцій, яку висловив віце - президент Спіро Еґню на зборах республіканських делеґатів із 14-ох стейтів в місті Ди Майн в Айові. Проти цієї промови виступили представники трьох великих телевізійних корпорацій, закидаючи віцепрезидентові бажання застрашити телевізійні джерела інформацій. Дін Бирч твердить, що Еґню перестеріг телевізійні станції, щоб вони об'єктивно інформували про внутрішні й закордонні події, бо інакше суспільство не віритиме телевізійним інформаціям. Ромні назвав Еґню чемпіоном „старої культури, який шанує історичні йдемократичні засади''.

ОКЕАНІЧНИЙ ТРАНСПОРТОВИЙ КОРАБЕЛЬ „Юнайтед Стейтс'', який є найшвидшим пасажирським кораблем на океанах, повідомив, що касує три найближчі океанічні подорожі, і що це може бути кінцем плавби цього корабля, збудованого в 1952-му році коштом 79.4 мільйона долярів. Цей корабель міг перевести дивізію — 15,000 війська на віддаль 10,000 миль без затримки. Залога цього велетня становить 1,050 моряків. Деколи залога перевищувала число пасажирів як 3:2. Літаки - джети зробили конкуренцію кораблям, і „Юнайтед Стейтс'' мав в 1968 році 4.8 мільйона дол. дефіциту, а цього року дефіцит буде більший від 4-ох мільйонів. Цей дефіцит був, хоч Уряд дає цьому кораблеві допомогу 12 мільйонів річно. Покищо стоятиме в порті Нюпорт Нюз у Вірджінії.

У СВІТІ

ДО ГЕЛЬСИНОК, ФІНЛЯНДІЯ, ПРИБУЛИ вже в минулу суботу однаково голова американської делеґації Джералд Смит, як і совєтської делеґації Владимір Сємйонов. На понеділок 17 листопада було заповіджене започаткування американсько - совєтських нарад про обмеження деяких родів стратегічної зброї. Тому, що щойно на початку конференції вона сама має скласти свій денний порядок, і тому, що американська сторона не знає нічого, з якими пропозиціями виступлять большевики, то Джералд Смит висловив перед фінляндськими журналістами тільки дуже загальникову надію в успіх конференції.

АЛЕКСАНДЕР СОЛЖЕНІЦИН НАЗВАВ сучасних підсовєтських громадян „хворим суспільством''. Він таврував сучасну підсовєтську дійсність і диктатуру компартії над вільною думкою. Солженіцин написав листа до управи спілки письменників у Рязані, яка виключила його з своїх рядів — не захотівши вислухати його перед тим і не покликавши на „суд''. Солженіцин відмовляється „покаятись'', підтримує своє — та взаґалі письменників — право писати правду і таврує відносини, в яких нема свободи вислову. Той лист дістася за кордон і його оприлюднила західня преса.

В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ГОТОВІ переговорювати з „мировим урядом'' у Півд. В'єтнамі, як би такий уряд постав під проводом генерала Дуонґа Ван Міня — заявила в Парижі „міністер закордонних справ'' підпільно-революційного „уряду'' в південному В'єтнамі, пані Нґуєн Ті Бінь. Ген. Дуонґ Ван Мінь, званий „великим Мінем'' з уваги на свій високий ріст, очолював південно - в'єтнамський уряд після упадку режиму Нґо Дінь Дієма в 1963 р., з приходом до влади теперішнього режиму перебував на еміґрації в Таі, а недавно вернувся до Південного В'єтнаму, але не втручався в державні справи. Кілька днів тому він заявив, що уряд повинен би перевести плебісцит, щоб доказати, що він користується підтримкою народу. Комуністка Ті Бінь підтримала ідею такого плебісциту, але виключила, щоб у ньому взяли участь також ті сільські громади, які тепер опановані В'єтконґом.

ОПОЗИЦІЯ НА ФІЛІППІНАХ НЕ ВИЗНАЄ проголошеного урядового висліду минулотижневих президентських виборів. Опозиційний кандидат, сенатор Серджіо Осмен заявив журналістам: „ми виграли вибори, але програли підрахунок голосів''. Опозиційна Ліберальна партія закидає урядовій Націоналістичній партії, що по всій країні ділялись великі виборчі зловживання і що до прихильників Ліберальної партії стріляли, тероризували їх та цинічно фальшували вислідй виборів. За офіційним вислідом — коло 8 мільйонів громадян взяли участь в голосуванні і президент Фердинанд Маркос виграв більшістю 3:1.

ВИПУЩЕНИЙ В П'ЯТНИЦЮ АПОЛЛО 12 ЛЕТИТЬ ЗГІДНО З ПЛЯНОМ, АСТРОНАВТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ОСІДАННЯ НА МІСЯЦІ

Повище фото зроблено один день перед летом Аполлло 12 на Місяць. На ньому три астронавти. Зліва направо: Чарлз Конрад, Ричард Ф. Ґордон та Ален Л. Бін.

Гюстон, Тексас. — Космічний корабель „Аполлло 12'' летить із такою досконалістю в напрямі до Місяця, що непотрібно справлювати напрям лету, як це було передбачене в пляні. Залогу „Аполлло 12'' творять астронавти Чарлз Конрад, Ричард Ф. Ґордон та Ален Л. Бін, всі вони раніше служили при фльоті. Вони часто комунікуються з наземною командою, якій звітують, що все відбувається згідно з пляном, і що всі складні частини космічного корабля в якнайбільшому порядку. Також астронавти почуваються дуже добре. Вони відпочивали 10 годин, в неділю 16-го листопада їх збудив о год. 4.22 вранці контролер із станції у Гюстоні. Тоді космічний корабель був віддалений від Землі 186,000 миль і летів зі швидкістю 1,650 миль на годину. „Аполлло 12'' сповільноватиме швидкість, яка зросте тоді, коли його зачне притягати Місяць. Астронавти „Аполлло 12'' відлетіли в десятиденну подорож на Місяць 14 листопада о год. 11.22 під час бурі та зливи. Зараз після випущення ракети Сатурн 5, на вершку якої був приміщений космічний корабель „Аполлло 12'' разом із тим місячним модулем, на якому два астронавти, Конрад і Бін, мають летіти на Місяць, настала коротка перерва в електричному струмі, спричинена, мабуть, громом. На щастя астронавтам вдалося негайно направити електрику, яка діє без жадних перешкод під час дальшої подорожі до Місяця. Пошкоджений був тільки один годинник. 96.000 фунтовий космічний корабель виконує своє завдання згідно з пляном, і астронавти ділили згідно з програмою в п'ятницю, суботу і неділю. Вони контролювали, чи правильний курс космічного корабля, відпочивають та надають телевізійні програми, в яких видко було те, що ділялося в космічному кораблі та біля нього.

В понеділок 17-го листопада, згідно з програмою, о год. 2:52 вранці має бути перша телевізійна кольорова передача. О год. 5.47 по полудні буде направа напрямку лету, якщо буде цього треба, о год. 8.52 по полудні телевізійна передача, а о год. 10.47 по полудні астронавти випустять ракету, яка спричинить те, що космічний корабель почне кружляти довкола Місяця. О год. 11.22 телевізійна передача. У вівторок, 18-го листопада за допомогою випущеної ракети „Аполлло 12'' зблизиться до Місяця.

Демонстрація у Вашинґтоні не була „спокійна'' — твердить головний прокуратор

Вашинґтон, Д. К. — В третьому дні демонстрації, яку організував Новий Мобілізаційний Комітет, маршували по Пенсильвенійській Авеню коло 250,000 осіб, які пізніше взяли участь у зборах під пам'ятником Вашинґтона. Організатори цієї маніфестації називають її „спокійною'', але головний прокуратор Джан Н. Мітчелл заявив, що не можна так називати цю демонстрацію, бо Комітет, який її організував не подбав про те, щоб не було заворушень під час яких поліція мусіла вживати слізного газу та заарештувати сто кільканадцять осіб, з яких частину звільнено за кавцією, а 85 осіб, головно молоді, пересиділи цілу ніч в тюрмі. Це була найбільша досі демонстрація в столиці, бо в 1963-му році у маніфестації в обороні громадянських прав брали участь коло 200,000 осіб. Увечорі в суботу коли вже маси демонстрантів залишили столицю, частина лівих демонстрантів рушила Конституційною авеню під будинки Департаментів Праці і Справедливости, де вона спалила американські державні прапори, підкидаючи бомби та вибухові матеріяли. Поліція відогнала демонстрантів слізним газом. Під час того поліція заарештувала деяких демонстрантів. О год. 8-ій в суботу ввечері велика частина демонстрантів, які прибули з різних стейтів, залишила столицю, а о год. 11-ій по полудні поліція ствердила, що в місті було нормальне життя. Демонстранти домагалися негайно закінчити війну у В'єтнамі, виступаючи проти пляну президента Ніксона, який плянує ступнево відтягнути американські збройні сили з В'єтнаму та з честю закінчити війну, щоб Південний В'єтнам не став здобиччю комуністів із Північного В'єтнаму. Між промовцями був сенатор демократ із Міннесоти Юджін МекКарті, який беззуспішно кандидував на президента минулого року на противоєнній плятформі. Він сказав, що „рекорд історії ясний'', він вказав, що деколи народи мають бути нельояльні у відношенні до свого уряду, бо зле зробили старинні римляни, які не виступили проти завоювань Цезара, і те саме зробили французи, що слухали Наполеона. Демонстрації відбулися в інших містах Америки. Їх організували в більшості ліві організації, представники яких зорганізували Новий Мобілізаційний Комітет для закінчення війни у В'єтнамі. В Комітеті були представники комуністів, лівих лібералів, пацифісти та Нової лівиці, яка організує часто заворушення.

ГІДНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

Українська Вільна Академія Наук (Президент Проф. д-р Яр. Рудницький) у зв'язку з Ювілейним роком (1918-1969) відзначила Почесною Грамотою проф. д-ра Ковалева на доказ признання за його визначну наукову працю і як вияв пошани з нагоди 70-річчя життя.

У цьому тижні вирішиться доля американських баз в Японії

Токіо. — В минулу неділю 16 листопада — на Далекому Сході був тоді вже понеділок 17 ц. м. — японський прем'єр Ейсаку Сато відлетів до Вашингтону на давно заповіджену конференцію з президентом Ніксоном, в якій головною темою будуть американські бази в Японії, особливо ж найбільша база в Окінаві. Десятки тисяч японських студентів, в тому числі коло 8.000 радикальних „лівих'', чи просто комуністів, пробували перешкодити відлетові японського прем'єра. Хоча величезна більшість японського народу бажає собі повороту місцевостей, в яких є американські бази, під суверенність Японії, за взаємним порозумінням з Америкою, від якої у величезній мірі залежить безпека Японії, проте молоді комуністичні фанатики є принципово проти будьяких переговорів японського уряду з американським, при чому вони орудують демагогічним твердженням, що ціллю відвідин японського прем'єра в Америці є признання дальших концесій американському „імперіялізмові''. Сильні зосереджені поліційні відділи ударемнили комуністичні заміри. Найбільші сутички між поліцією і демонстрантами відбулися на залізничній стації Камата за дві і пів милі від летовища, відкіль студенти-екстремісти пробували дістатись на летовище. Коли на ту стацію над'їхав поїзд із цивільними пасажирами — студенти обкидали його газоліновими бомбами, чим спричинили паніку. З-посерд кругло 8.000 комуністичних студентів — поліція арештувала 1,700 осіб. Відлет прем'єра Ейсаку Сато відбувся бе перешкод у докладно визначеному терміні.

Округа Аллентавну відзначила 75-річчя УНСоюзу величавим бенкетом і концертом молоді

Аллентавн, Па. — Близько 500 осіб прибуло минулої неділі, 16-го листопада, до залі місцевої української православної парафії, щоб взяти участь в ювілейному бенкеті для відзначення 75-річчя Українського Народного Союзу. Серед учасників бенкету і концерту, що його влаштував Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Аллентавні, був цілий ряд священиків місцевих та довколишніх українських православних і католицьких церков та численні представники організацій, які у своїх привітах згадували із признанням 75-річну діяльність УНСоюзу в ділянках економічній та громадській для поселенців з України в Америці і в політичній для допомоги поневоленій Україні. Підготовою та проведенням цього величавого бенкету із концертом займався на доручення Окружної Управи спеціяльний Бенкетовий Комітет у складі: Іван Зазворський, голова; Володимир Пипюк, заступник; Анна Гарас, секретар та Степан Колодруб і Дмитро Мушастий, члени. При вході до простої і чепурно прибраної залі були розвішені великі побільшення світлин будинків Союзівки, фота Союзівки з лету літака і проєкту будинку Головної Канцелярії, що їх виготовив Володимир Зазворський, син голови Окружного Комітету. Як тільки гості виповнили вщерть бенкетову залю, голова О.К. Іван Зазворський відкрив бенкет та заінтонував американський та український гимни, що їх проспівали всі учасники. Спільну молитву провів о. Василь Чекалюк, а після цього перебрав провід бенкетом майстер церемонії проф. Альберт Кіпа, син члена-засновника і голови 457 Відділу УНСоюзу, Т-ва Культура, бл. п. проф. Вадима Кіпи.

Проф. Альберт Кіпа представив на початку почесних гостей в порядку, як вони сиділи за президіяльним столом, а саме: обласного організатора УНС Адольфа Словіка, Голову Окружного Комітету Шамокіну Михайла Гентоша, о. Романа Дубицького, о. Володимира Грабця, стейтового конгресмена адв. Мирослава Ковалишина, голову Відділу УККА Романа Гараса, адв. Петра Рибака з з дружиною, о. Володимира Кармазина, секретаря О.К. Анну Гарас, заступника гол. предсідника Володимира Сохана, голову О.К. Івана Зазворського, гол. радного і обласного організатора Степана Гавриша, о. Василя Чекалюка з дружиною, стейто-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НОВООБРАНА ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА ПЕРШІ НАРАДИ

Ню Йорк. — Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки, обрана Десятим Конґресом Американських Українців з кінцем жовтня ц. р., відбула тут минулої п'ятниці, 14-го листопада, свої перші наради, з участю 25 з усіх своїх 30 переобраних і новообраних членів. Наради відбулися в приміщеннях НТШ від 7-ої години вечора майже до півночі.

Привітання новообраних членів

Наради відкрив і ними проводив екзекутивний віцепрезидент УККА Иосип Лисогір, вітаючи в першу чергу, на цих перших нарадах новообраних членів Екзекутиви: скарбника дир. Петра Пуцила, координатора молоді інж. Миколу Семанишина, репрезентанта Т-ва Українських Лікарів Північної Америки — його голову д-ра Богдана Шебунчака, репрезентанта Українського Національно - Демократичного Союзу п. Петра Самойліва, репрезентанта „Самопомочі'' мгра Євгена Лозинського, репрезентанта Т-ва Українських Інженерів інж. Леоніда Пахолюка, репрезентанта Об'єднання Лемківщини п. Івана Хомка, репрезентанта Української Селянської Партії п. Дементія Мельника та репрезентанта Союзу Українських Студентських Товариств Америки п. Андрія Чорнодольського. Новообрані члени Екзекутиви: репрезентант Українських Американських Ветеранів Вілліям Дубець і репрезентант Т-ва Українських Кооператорів дир. Омелян Плешкевич виправдали свою неприсутність, а Українська Вільна Академія Наук ще не визначила свого репрезентанта. Із переобраних членів Екзекутиви, крім згаданого вже екзекутивного віце - президента Иосипа Лисогора, в нарадах взяли участь: президент проф. д-р Лев Добрянський, віце - президент о. шамб. Мирослав Харина, Лев Футала й пані інж. Стефанія Пушкар, секретарі Ігнат Білинський і Степан Спринський, правний дорадник адв. Іван Робертс, екзекутивний директор мгр. Іван Базарко, проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р Богдан Коваль, д-р Володимир Ґалан, Володимир Мазур, проф. д-р Матвій Стахів, проф. д-р Петро Стерчо, проф. д-р Едвард Жарський, як також д-р Володимир Душник і ред. А. Драган. Виправдали свою неприявність віце - президент Антін Ватюк і п. Теодор Миник.

Оцінка Десятого Конґресу

Наради, після відкриття і формальностей, започатковано звітами мгр. Івана Базарка та п. Й. Лисогора про відбутий Десятий Конґрес Американських Українців.

Мгр. Іван Базарко подав насамперед загальні організаційні і фінансові підсумки Конґресу, ствердивши, що хоч і були деякі тіні, про те світла далеко їх перевищують і Конґрес приніс багато користи для українців в Америці і для справи їхньої батьківщини —України. В Конґресі взяло участь усіх 510 делеґатів — репрезентантів центральних і місцевих установ та членів керівних органів УККА. На всіх 62 зареєстровані центральні установи тільки 11 не мали на цьому Конґресі своїх офіційних репрезентантів, але й більшість з них мали своїх активних спостерігачів. Коли мова про видатки і прибутки — ще немає точних підрахунків, бо ще не одержано всіх рахунків. В загальному можна сказати, що прибутків із самогоКонґресу: реєстраційне, гості і бенкет та впливи з оголошень в конґресовій книжці принесли 17,000 долярів, а видатки виносили кругло 18,000 долярів, отже із самого Конґресу можна очікувати недобору на одну тисячу долярів, але це більше ніж покриває прибуток із

(Закінчення на стор. 4-ій)

На полі чести у В'єтнамі загинув сл. п. Микола Зозуля

Сл. п. Микола Зозуля

Бостон. — Боляче вразила не тільки родичів у Рослиндалсі, Масс., а й усю українську громаду в Бостоні вістка про те, що в бою проти комуністичного аґресора з Півночі у В'єтнамі загинув молодий американський вояк-українець Микола Зозуля. Народився в Німеччині, малим хлопцем прибув із батьками Володимиром і Софією з дому Роджин до Америки, де родина й поселилась спершу в Бостоні. Закінчив у Бостоні середню освіту, був членом юного СУМА, потім сумівцем-дружинником і головою дружинників, а одночасно закінчив з добрим вислідом Бостонський Університет у 1968 р. у вересні того ж року Миколу покликано до військової служби, і після вишколу він відлетів до Південного В'єтнаму в квітні ц. р. На сьомому місяці військової служби, під час якої дійшов звання спеціяліста 4-ої кляси та і в найбільш несприятливих умовах писав до родичів щодня листи, сл. п. Микола Зозуля загинув на стійці, від комуністичної ракети, 2-го листопада ц. р., проживши всього 23 роки. Був членом 374 Відділу УНСоюзу, парохіянином української катол. церкви Христа Царя, брав активну участь у громадському житті. Сл. п. Микола Зозуля залишив у глибокому смутку Родичів, брата Богдана і сестру Любу. Вічна Йому Пам'ять!

Сл. п. Давид Бабій поляг у В'єтнамі

Джерзі Сиաі. — До Головної Канцелярії Українського Народного Союзу приходять часто сумні вісті про молодечих членів УНСоюзу, які поклали свої голови в боротьбі проти світового комунізму, який поневолив Україну й старається поневолити нові народи і краї.

Секретар 367-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Василь Попович, повідомляє, що 19-го жовтня ц. р. поляг смертю відважних у В'єтнамі член його Відділу, сл. п. Давид Бабій, народжений 24-го червня 1949 року у Рочестері. Бувши 12-літнім хлопцем, його батько Павло забезпечив його двома грамотами на суму 2.000 дол. й зберіг його членство в УНСоюзі до смерти сина. Покійний перебував у В'єтнамі від 6-го січня ц. р. й ще залишалося йому два з половиною місяці для повороту до дому...

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Опозиція чи авантура

Нема в Америці, мабуть, одної людини, яка заперечувала б її громадянам конституційне право голосно заявляти свою критику й опозицію супроти політики Уряду в будь- якій справі. Тому ні одному посадникові міста в ЗСА не прийшло на думку, щоб заборонювати вуличні походи проти становища Уряду щодо В'єтнамської війни, пляновані й організовані різними Комітетами, що народились під різними шумкими назвами спеціяльно для цієї цілі. Ніхто теж ніколи не заперечував, що між демонстрантами проти В'єтнамської війни та пропагаторами „негайного" відкликання всіх американських збройних сил з В'єтнаму є також люди доброї волі.

Але й самі прихильники таких демонстрацій, як вони відбулися в минулу неділю у Вашингтоні признають, що комуністи, анархісти й інші екстремні групи, які одверто пропагують користування насильними методами й „перенесення В'єтнаму до Америки", раді використати такі мирні демонстрації для своїх цілей: для підірвання цілого існуючого в Америці конституційного державного ладу. Голоси комуністичної преси у широкому світі, зокрема заяви й заклики речників Північного В'єтнаму, не залишають теж найменшого сумніву, що ті противоєнні демонстрації в Америці є милі і корисні комуністам. Велетенські суми, потрібні для втримання службовецького апарату таких організацій і влаштування гігантських демонстрацій мусять порождувати запит: звідкіля фонди?!

Идеться отож, щоб розмежувати тих, які легально і спокійно демонструють свої погляди, від тих, які хочуть провокувати зудари з поліцією та навіть військом і дивляться на такі демонстрації, як на авантуру, що її ціллю є — дискредитувати владу і державу. Очевидно, що між такими демонстрантами великий відсоток становлять також молоді люди, які їдуть до відділеного міста, щоб мати „фан", забаву, і є також люди — навіть конґресмени й сенатори — які використовують такі демонстрації для здобування собі персональної популярности. Тому підложжя, характер, цілі і значення таких масових демонстрацій в Америці дуже різногранні. Це один із тих феноменів хаотичної і бурхливої сучасности, що їх спокійно аналізуватимуть щойно майбутні історики й філософи.

Сумна річниця

На початку листопада в СССР ходили люди з прапорами по площах великих міст, дивились на танки й ракети, що їх для постраху чужим і своїм показували совєтські частини, вистоювали в довгих колонах, слухаючи довгих промов партійних керівників. Все це називається святкуванням 52-ї річниці жовтневої революції, коли большевики Леніна захопили владу в свої руки в Петербурзі, теперішньому Ленінґраді.

Хоча 52 роки — це не ювілейна дата, а тим більше й не історична, бо в Україні, Білорусі, Вірменії, Грузії та інших країнах не було большевицької влади в 1920, а подекуди і в 1922 роках, — але півстоліття часу мало б бути досить, щоб на практиці показати, що дав насправді соціялізм - комунізм Леніна народам, які підпали під червону диктатуру? Звичайно, що за 50 років сталились великі зрушення в економіці колишньої царської Росії, тепер СССР, в тому і на нашій, не своїй землі, в Україні. Однак, такі ж, чи значно більші зрушення і прогрес були за цей час у вільних країнах Західнього світу, і то без нічних арештів, без штучних голодів, без кровопролиття й насильства над сумлінням людей і народів. Є ще й інший показник „досягнення" совєтської влади в Україні: там розбудували дуже велику промисловість, видобувають з української землі все, що тільки можна витягти чи випомпувати нагору, — але яка користь з того для українського народу? Тому розвиток промисловости в неросійських „республіках" СССР це скорше показник економічного грабунку їх, аніж розвитку. В ділянці культури Москва за це півсторіччя зайшла вже так далеко, не дивлячись на сталий опір поневолених націй, що запляноваиий на 1970 р. перепис населення в СССР має відбивати „процес асиміляції деяких народностей". Очевидно, ні українці, ні грузини та інші народи не асимілюють інших, тільки асимілює - проковтує їх російський народ, „старший брат", „язик великого Леніна", „найбільш передова російська культура" тощо.

Сумну річницю відзначають стереотипними мітинґами та парадами з повітряними бальончиками в ці дні в Совєтському Союзі, бо насправді із країн Східньої і Центральної Европи чуємо голоси - прохання про допомогу та про порятунок людських душ, національних мов і культур, решток релігійного життя.

МОЖЛИВОСТІ ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ

Американська преса принесла в останніх днях дві знаменні статті, які кидають жмут світла на найважливіше й найбільш турботливе питання сучасного не тільки американського, а й цілого міжнародного життя: які можливості замирення у В'єтнамі?

Тижневий журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 17-го листопада приніс обширне інтерв'ю з американським амбасадором у Південному В'єтнамі, старим і досвідченим професійним дипломатом Елсвортом Банкером, що його президент Ніксон успадкував від Л. Б. Джансона, але залишив на тому пості, визнавши його знання В'єтнаму, його проблем, та досвід у щоденних контактах з тамошнім урядом. Представник названого журналу запитував головно, який поступ робить „в'єтнамізація" війни, себто — чи південно - в'єтнамські війська дійсно переймають бойові завдання від американських військ, чи вони справляються з тими завданнями і чи вони будуть здатні успішно протиставитись північно-в'єтнамським та в'єтконґським військам, коли Америка відкличе всі свої наземні бойові частини. При всій обережності, з якою Банкер відповідав на ті запити, він не скривав свого оптимізму. Він признав, що годі ставитись до південно - в'єтнамської армії, як до формації без закиду, але перестерігав проти узагальнювання неґативних сторінок тієї армії, маючи — вірогідно — на думці випадки дезерції, непослуху чи низької вояцької моралі в деяких частинах. Проте, американський амбасадор орудував фактичними даними: південно - в'єтнамські частини перейняли цілком оборону густо заселеної дельти ріки Меконґ, звідкіля відкликано американську Дев'яту дивізію, — вони перебрали на себе більшість завдань в обороні району Сайґону, звідкіля відходять частини 82-ої американської Парашутної дивізії, — Перша південно - в'єтнамська піхотна дивізія переймає також ступнево завдання Третьої американської дивізії морської піхоти. В усіх альянтських воєнних втратах в людях південні в'єтнамці займають вже 75 відсотків. Амбасадор Банкер жаліється, що загал американців завжди ще оцінює південно-в'єтнамську армію за анахронічними вже критеріями з-перед двох років, ба навіть з-перед року.

Те саме стосується поступу в „пацифікації" Південного В'єтнаму, себто його повороту до релятивно нормальних відносин і нормального життя. Коли з початком цього року коло 76 відсотків населення Південного В'єтнаму жило в сяк-так безпечних умовинах, то з початком жовтня цей відсоток зріс до 90. Амбасадор Банкер не виключає, що відносини можуть знову погіршитись при нових великих ворожих офенсивних діях, що їх повести вони все ще здатні, але водночас звернув увагу на величезні людські й матеріяльні втрати комуністів та на зміну настроїв в народі, що погіршило рекрутаційні м о ж ливості В'єтконґу. Банкер не твердить, що південні в'єтнамці можуть зовсім обійтись без американської допомоги — військової і фінансової. Навпаки, він дає зрозуміти, що коли не буде замирення на Паризькій конференції і комуністи будуть продовжувати війну, то американці будуть примушені залишити у Південному В'єтнамі своє летунство, гарматні й технічні частини задля допомоги південним в'єтнамцям, та що економічна допомога Південному В'єтнамові вимагатиме по круглo одному більйонові дол. на час 10-ох років, з участю у тій допомоговій акції багатьох держав, не тільки самих ЗСА.

Банкер, очевидно, підтримує промову президента Ніксона з 3 листопада ц. р. і доповнює її низкою фактичних даних, наприклад, про різні реформи, що їх перевів і далі переводить режим Нґуєна Ван Тіє та його різні поступки, задля влегшення ділових переговорів з комуністами. Всі ті спроби розбились об спротив комуністів.

Коли інтерв'ю з амбасадором Елсвортом стосується ситуації у В'єтнамі, то стаття двох відомих синдикованих коментаторів Ровленда Івенса і Роберта Новака п. з. „Паризька комедія" виявляє деякі невідомі подробиці з-за куліс Паризької конференції. З тієї статті можна дізнатися, що коли з початком цього року американці сподівалися, що комуністи зійдуть із своїх непоступливих позицій, то новопризначений голова американської делеґації Генрі Кебот Ладж конферував кількакратно із совєтським амбасадором у Парижі Валеріяном Зоріним, що його добре знав з терену Об'єднаних Націй, коли вони обидва були там амбасадорами. Власне, на суґестію Зоріна Ладж переконав південно - в'єтнамського президента Нґуєна Ван Тіє, щоб той погодився на безпосередні переговори з В'єтконґом. Тіє проголосив таку свою згоду — але комуністи відкинули її, як і відкинули всі інші подібні миролюбні жести збоку Америки і Південного В'єтнаму, вимагаючи завжди тільки капітуляції Америки.

Названі коментатори твердять, що Ладж, при всій своїй терпеливості, втомлений тією паризькою „трагі-фарсою" і, можливо, зречеться свого посту. В такому випадку през. Ніксон нікого не призначав би на його місце, а провід делеґації залишився б в руках його заступника, професійного дипломата Філіпа Габіба. Америка задемонструвала б цим, що вона не прив'язує попереднього великого значення до Паризьких переговорів і не хоче грати повної ролі в паризькій трагі-фарсі.

Лихо з комуністичними делеґатами у тому, що вони більше довіряють неприхильним Америці західньо-европейським, зокрема паризьким газетам, та голосам американських, опозиційних супроти Ніксона, лібералів, ані ж представникам американського Уряду. Внаслідку того свого вузького й одностороннього наставлення — в'єтнамські комуністи дійсно вірять, що в Америці противоєнні демонстранти примусять Уряд капітулювати. Тільки час може переконати їх, що вони помиляються.

Софія Наумович

У КАТАЛЬОНІЇ

Побережжя Катальонії — „Коста брава" — це відповідник до французького побережжя „Кот д'азюр" над Середземним морем. На оцій то еспанській рів'єрі знаходиться містечко Палямос, що його вибрали собі деякі українці Франції та Англії на осідок у часі літніх вакацій. Користаючи з цьогорічної недовгої відпустки, поїхала і я туди на „ясні зорі — тихі води" чужого моря і застала там невеличку громадку парижан з панями Пастернак і Дратвінською — президією Союзу Українок, включно.

Чому саме вибрали собі українці Палямос? Очевидно, що не задля самого моря, яке обливає Еспанію з усіх боків, — але задля приявности в тому місті одної українсько - еспанської родини — панства Борачків. Живучи сам один серед чужого оточення, зв'язаний із працею в радіостації „Ліберте", — п. Володимир Борачок радий, коли приїжджають у його місто українці, тож допомагає їм щиро знайти приміщення, завжди знаходить час, щоб якнайдовше перебувати в їхньому товаристві. Очевидно він дуже жаліє за веселими мадридськими часами його студій, коли наші студенти варили „борщ" із „Борачка", покійного вже „Листка" та „Петришина", а все це в „Горницького" — відомого піяніста, тепер у ЗСА.

Звеличена в нас своєю боротьбою за незалежність Катальонія, — видалася нам тепер дещо інша. Правда, вона і далі дуже „сепаратистична", тобто пильно плекає свою мову і звичаї, але і тільки всього. Бож це багата і промислова країна, у її фабриках зосереджений ввесь промисл Еспанії і вона могла б дуже добре жити самостійно... коли б не експорт. Адже ж своїх виробів Катальонія ніяк не може збувати в високо - промислових Франції й Італії, ні тим більше в Німеччині, бо ці країни мають подостатком своїх і кращих виробів. Для Катальонії залишається ринком збуту таки „африканська", — як її згірдливо звуть, — Еспанія... Зате вони можуть свобідно втримувати і плекати свою культурну незалежність. Не тільки селяни, але й інтеліґенція та буржуазія вживають свою, дещо відмінну від еспанської та дуже наближену до французької й італійської, — катальонську мову. Коли, напр., їсти по-еспанськи буде „комер", то по-катальонськи — „мандзяр" з фр. „манже". Цією мовою теж видають катальонці книжки та ставлять п'єси в своїх аматорських театрах. Останніми часами ведуться заходи, щоб допустити катальонську мову до шкіл, до чого ставиться прихильно генералісимус Франко, знаючи добре, що ніякого народу не можна спинити в його баханні до самостійного життя. Оця поведінка задовольняє обидві сторони і не загрожує покищо відділенням Катальонії від Еспанії...

Другою характерною рисою Катальонії є постійні, буквальні „наїзди" французів на „Коста - брава" в часі вакаційного сезону. Треба зразу зазначити, що крім снобізму (адже це виїзд „за границю", хоч дуже близько!), французами керує економічний чинник. В убогій Еспанії можна куди дешевше провести вакації, як у багатій Франції. Щоправда, в останніх роках ситуація міняється, бо наплив туристів підбиває ціни, зокрема ж у надморських пляжах.

Великою кількістю французів „на чужині" опікується французька Церква. Кожної неділі, поміж п'ятьма еспанськими Богослуженнями, правиться одне для французів. Вони поспішають наперед, щоб дістатися до завжди переповненої в той час церкви, бо вся публі, вся молодь, яка вечорами танцює в кафейках у штанах чи міні - спідничках, — присутня на Службі Божій, пристойно, хоч і модно зодягнена.

Молодий і дуже пристійний священик у зелених ризах відправляє французькою мовою, без одного латинського слова і так само відповідає співами з текстів, заздалегідь приготованих, уся публіка. Орґанів немає, зате біля престолу стоїть група молоді — трьох хлопців і дві дівчини з двома ґітарами і мікрофоном. Вони виконують ролю по-части дяка, почасти хору. Співають ритмічно, прискореним темпом, та диригують вірними, коли співає вся церква. Одна з дівчат читає Апостола — листа св. Павла до коринтян.

Проповідь священика виглядає на ґутірку. Почавши євангельським самарянином, він швидко переходить до побутових справ. Запитує, як ведуть себе французи у відношенні до місцевого населення, що їх так гарно приймає, картає їх за надто високі вимоги та висміває їхнє „почуття вищости" у порівнянні до еспанців. Закінчує проповідь політичними справами, а саме закликає молитися за припинення братньої війни в Ірляндії поміж католиками і протестантами, та за тих, хто не може виконувати релігійних практик під суворими режимами...

Це останнє особливо запам'ятується, коли при виході з церкви оглядаємо пропам'ятну таблицю, заквітчану живими квітами, в честь през. Прімо де Рівера та всіх, хто загинули за Еспанію 1936 р. у боротьбі з комуністами...

Виходимо і дискутуємо: одні критикують французьку молодь, мовляв, це джаз

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ПРОБЛЕМИ НАРКОМАНІЇ

II

2. Маріґуана: це рослина, що широко поширена в центральній Америці, Африці, Індії, Середньому Сході і т. д., з ботанічною назвою „Каннабіс сатіва", і яка вживається як лік в Китаї або Індії від біля п'яти тисяч років. Листя та квіт цієї рослини в більшості курять в закручених цигарках або люльці, хоч іноді беруть це в додатку до харчування. В Америці почали її вживати після 1920 року, в 1937 році її законом заборонено, а в 60-их роках вона почала широко вживатись нелеґальним шляхом. О с о б л иво жертвою її впала молодь.

Яким саме шляхом в нервовій системі витворює маріґуана зміни в почуваннях людини — модерна медицина це не дослідила, але, безперечно, відомо, що вона крізь кров має особливий вплив на мозок. В більших дозах, коли викурити кілька цигарок з цієї рослини, вона може викликати галюцинації, але в „нормальних" дозах вона міняє настрій людини, мавши при цьому вплив і на фізичний стан. Палена цигарка з маріґуани має типовий солодкавий запах, але одночасно її дим також пахне начеб із спаленого сіна або волокна. Часами самим запахом можна розпізнати, що якась людина курить цю рослину.

Коли людина викурює маріґуану, за яких 10-15 хвилин в неї міняється настрій: вона стає веселішою, байдужішою до подій та оточення, дуже рухливою, бато і голосно говорить, в неї підноситься апетит, вона може захоплюватись дурницями, а час та віддаль в неї тратять реальну вартість, і в неї, наприклад, хвилини можуть видаватись годинами, щось близьке може видаватись далеким і т. д. Ритміка серця в такої людини підноситься, очі дещо червоніють, а хід стає дещо непевним з якоюсь затратою рівноваги, як це буває в людей під впливом алькоголю.

Під впливом маріґуани людська логіка та розважність захитуються, для людини тоді важко думати та робити ясні рішення, вона тоді залюбки піддається впливові думок чи бажань інших людей. Іноді можуть творитись психічні забурення. Часами деякі люди можуть витворити сильне пригнічення замість побудження.

Маріґуана не витворює в людини правдивого злоякісного навику, як це роблять наркотики, бо при її вживанні нема потреби брати щораз більшу дозу, а при її відсутності в людини нема симптомів відтягнення, себто тоді людина не терпить. Інакше кажучи, ця рослина не витворює в людини фізичної залежности, коли її стає неможливим нормально жити чи працювати без маріґуани. Вся дія маріґуани — це психічна своєрідна залежність або просто бажання заживати її, але коли б така людина конче хотіла залишити цей навик, то може це зробити без особливих терпінь або труднощів. Тож твердження деяких молодих людей, що вони „не можуть жити" без маріґуани — це видумка або раціоналізація вживання для заспокоєння своєї розхитаної психіки.

Заживання маріґуани серед молоді продукує чимало злочинности, і такі молоді люди не лише роблять щораз гірші поступи в науці чи фахові, але часто заселяють в'язниці чи поправчі доми за саме торгування маріґуаною, або за злочини, вчинені під її впливом.

3. „ЛСД": хемічна сполука, що її виробляється з алкалоїдів ріжків, які ростуть на житніх колосках. Речовина ця — дуже сильна, бо, наприклад, лиш один грам „ЛСД" дає біля 10 тисяч доз для заживання.

„ЛСД" не є наркотиком і медицина клясифікує його галюциногеном, себто речовиною, що продукує в людини галюцинації, коли людина бачить речі або події, які, фактично, не існують. Спожита мінімальна доза „ЛСД" діє біля 8-10 годин, і беруть її в різних „законспірованих" формах — краплину на цукрі, в печиві, жуванням кусника хустки, яка намочена в розворі „ЛСД", в цукерках, а навіть лизанням поштової марки, якої клей насичений „ЛСД". Спекулянти на чорному ринкові видумали сотні способів, щоб перевозити та продавати цю отрую.

Спожита речовина підносить ритміку серця, тиснення крови, розширює зіниці, витворює тремтіння рук та ніг, червоне обличчя, дрожаки, втрату апетиту, накопичення слини в роті, а часто нудоти та нереґулярне биття серця. Психічно людина відчуває ряд змін: насамперед всі кольори стають навкруги яскраві і сильніші, стіни кімнати „відходять" і простір стає великим, різні речі чи об'єкти навкруги набирають іншої форми чи виду, як, наприклад, плоскі речі стають „видними" в трьох площинах, а крім цього такі люди „бачать" ряд незвичайних форм та рисунків перед своїми очима. Смак, слух, нюх і дотик стають дуже чутливими. Один орган чуття в них може симулювати інший орган, як, наприклад, музика може їм видаватись кольором, а колір смаком і т. д.

Одним з видатних симптомів під впливом „ЛСД" описують цілковите поміщання почувань — погідних із пригнічуючими, коли людина така може відчувати в той самий час велике щастя і сильне пригноблення. Бути пригніченою і веселою в той самий час, напруженою і відпруженою, руки та ноги можуть бути одночасно важкими і легкими і т. д. Вони також тратять відчуття простору, а часто навіть відчувають, що вони можуть легко літати або пливати. В таких випадках не рідкі самогубства, коли жертви вискакують з вікон високих будинків, скачуть у воду тощо.

Раціоналізація багатьох, що вони під впливом „ЛСД" мають більшу творчість — це видумка, бо науково доказано, що праця та творчість — в мистецтві, поезії і т. д. — далеко не досконала

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГАД
ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(18)

Після спільного обіду в доброму ресторані поїхали ми до „Шкодовки". Так звичайно чехи називали заводи Шкода, тоді найбільші в Середній Европі (як казали на заводі) фабрики зброї, електромоторів і всякого іншого залізяччя аж до автомобілів і мотоциклів. Сорок дев'ять відсотків акцій були в закордонних руках, а решту тримали чехи.

Там почуття мішалося. Я перший раз у своєму житті був у такій фабриці, може через те занадто приглядався і не по фабричному сприймав. Деякі цехи нагадували там пекло. Все слабо освітлене — півтьма. Печі час від часу відчиняють, і тоді на все падає мінливе біло-червоне світло . . . З печі витягали бовванку, розпечену до білого. Тоді все плигало в тому дивному, страшнуватому освітленні, тіні то довшали аж до стелі, то зникали. Довгими рогачами, у шкіряних фартухах, замурзані до чорного люди, штовхали до машин ті бовванки, на скрипучих, як гарчання, ланцюгах, що звисали з темної стелі. Машини краяли, як ковбасу, розпечене залізо, засипаючи все навколо іскрами. Знову вкидали ті кружала в піч, гріли і кидали під прес. Чавкне щось у пресі, як від болю, а ті люди у фартухах витягнуть уже готове колесо до залізничних вагонів! Ну, як не витріщити очі?! Молоді очі сприймали все нове, надзвичайне на землі, то ж не диво, що пригадувалося пекло.

А потім пригадало, дало збагнути вже давно кимось сказане: яка людина велика і мала, не тільки розумом, а й силою м'язів! Тепер воно все те не здається таким, але ж я говорю про спогади з того часу.

Знову висока заля. Вікна десь, треба дуже задирати голову, щоб їх побачити. Там під стелею, впопоперек від стіни — містки. Зовсім не страшно. З містків звисає багато ланцюгів. Якісь короткі, як у війську, команди. Бачимо, що з підлоги стремлять кільця, за них робітники чіпляють ланцюги. Знов команда. Знов заскреготало залізо, як пісок на зубах. Напружилося залізо ланцюгів. Підлога затремтіла, ніби під землею щось живе заворушилося, і на світ Божий виліз великий металевий лист дивної форми, який ніби пручався й здригався, і тоді з нього осипалася земля. Провідник-інженер розказував, що воно і як: то була частина опанцерування військового човна. Металевий лист, як стіна чималої хати! В Празі у вітрині я бачив приблизно метр на метр розміру, завтовшки з яких двадцять сантиметрів, таке опанцерування, пробите гарматним набоєм.

В інших цехах нам показували як чистять, шліфують ті великі металеві щити, як їх легко обертають сюди й туди, — але це вже не робило такого враження, дурничкою здавалося.

У відділі експорту бачили вже готові вироби й на них папірці, куди все те поїде; мабуть таки правда, що до цілого світу Шкодовка посилала. На довжезному колінчатому валу, проміру яких двадцять п'ять сантиметрів, було написано: „Калькута".

Ми тепло попрощалися з п-вом Мікуловими. І от минуло вже скільки десятків років, а згадаєш і якось в хаті стане світліше та й зітхнеш легко.

Знову весна. Боргів за зиму назбиралось чимало. Треба шукати праці, щоб їх сплачувати. Бо в Чехах дають крамарі на борг, але до якоїсь межі: заплати це, а потім, прошу, знов кредит маєш.

Хто зі студентів не згадує крамниці Іржінце, Лаштьовкі, чи кравців? Вони багатьох з нас одягали і взували. Мабуть і крамарі не згадують нас лихим словом. Все давали на борг, на сплачування ратами.

Зібралося нас щось чоловік зо двадцять, найнялися копати рови під фундаменти нової чеської політехніки в Празі. Сміялися хлопці: ніби фахова робота! Студенти — і робота на політехніці. Але не працювали там довго, бо застрайкували робітники в цілій Празі. Той рік був трохи покручений з роботою.

Перші тижні праці кайлом, лопатою, а то й ломом на підважуванні каменів це чиста мука для тіла. Болить усе, усе, усі м'язи, а найбільше відчутно біль у руках, на долонях. Набігають пухирі, тріскаються, відкривають рожеву шкірку другого епітелію, ніяк не придатну на те, щоб по ній ковзався держак.

У тому нашому студентсько-робітничому товаристві був і „свіжо спечений" інженер, Дмитро Головко. Отак зачинали інженери! Пам'ятаю ще Данила Савенка, котрий не хотів лишати лопати й на обідню перерву, робив без відпочинку, кажучи, що „як брати лопату в руки потім, після обіду, так ліпше її й не кидати". То таки воно і правда, бо після перерви здавалося, що пік держак немилосердно.

А ще й вигляди на заробітки були погані. Ділянку нам дали в спеченому з шутром ґлею. Лопатою не візьмеш, а кайлом одлупиш, що на кінчик візьметься. Чеські робітники ще й допікали нам. Прямо так і казали: „Чи ви ті, що тата й маму забили, чи словаки?" — що ото так довбаємо. У них пісок, гребуть лопатами, праця кипить, а ми . . . а ціна одна. Та ми міркували, доробимо цю ділянку, може ж тоді ліпшу дадуть. Звичайно, воно так і бувало.

Ми не дуже журилися тим страйком. Все-одно, і на солону воду не заробили.

(Далі буде)

ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ГАНТЕРІ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ

В Гантерських горех біля української католицької церкви св. Івана Хрестителя кипить від кількох тижнів праця: в сусідстві місця, де паркують авта, зрубано дерева, прочищено від хащів площу, по якій посувається могутній бульдозер, що викопує землю під фундаменти музею дому для священика і господаря будинків.

Справа це незвичайної ваги не тільки для українців Гантеру і околиці, але і тих, що приїжджають рік-річно в Гантерські гори, щоб налюбуватись красою природи, а при цьому зайти до кедрової церковці, щоб помолитись в ній, оглянути її прегарні ікони і різьби, та стилеву дзвіницю.

Цього року — як і попередніми роками — від весни до пізньої осени відвідували церковцю, крім українців, численні чужонаціональні мандрівники з далеких сторін ,між ними американці італійського, англійського, ірляндського, німецького та жидівського походження. Вони вислухували пояснень провідника в англійській мові про український нарід, його визвольні змагання і мільйонові жертви, що несли і далі несуть українці, що б звільнитись з-під ворожої займанщини Москви і здобути належне місце у сім'ї вільних народів. Гості радо кидали даток на церкву у призначеному на ту ціль скарбонку.

Серед тих ,що відвідали церкву, ми замітили визначних членів римо-кат. духовенства, учнів шкіл мистецтва та їх учителів, аташе для культурних зв'язків при французькім консуляті в Ню Йорку, який просив опікунів церкви відвідати його в Ню Йорку

Американський часопис, який появляється в Олбані, Н. Й., „Таймс - Юніон" помістив під датою 3-го серпня 1969 р. статтю Джеймса Ц. Гевіленда ,п. з.: „Будівля збудована як пам'ятник. Одинока свойого рода українська церква приносить старий світ до Кетскіл". В статті сказано про те, що її збудовано як пам'ятник у пошану всіх тих українців, що згинули в боротьбі з московсько-комуністичним окупантом. При її будові збережено стиль народньої, церковної архітектури. Того рода церкви, як і інші твори української народньої культури, московський окупант на рідних землях послідовно нищить. Автор статті послуговувався інформаціями д-ра Івана Макаревича, опікуна церкви. В статті названо прізвища інж. арх. Івана Жуковського, будівничого Юрія Костева і мистців проф. Петра Холодного та Михайла Черешньовського. В статті уміщено світлину церкви і світлину дзвіниці.

Наплив гостей, що відвідували церковцю, особливо після появи тієї статті, був такий великий ,що авта не раз не вміщались на площі паркування, мусіли задержуватися на вулиці.

В розумінні ваги тієї церкви, яку американці прозвали „клейнодом Кетскільських гір", — парохіяни Гантеру на сходинах 31 серпня одобрили однодушно думку д-ра Івана Макаревича вибудувати в сусідстві церкви будинки парохіяльний і музейний. Їх проект в стилю гуцульської гражди виготовили інж. арх. Іван Заяць та інж. констр. Мирон Букосмський, Будуватиме будівничий Юрій Костів.

Представники гантерської громади, д-р Сава Никифоряк і інж. Орест Клюфас, які від літ провірюють діяльність і адміністрацію гантерської церкви, і цього року також звітували на сходинах про фінансовий стан парохії і можливості дальшої її розбудови.

Д-р Іван Макаревич подарував площу під будову тих будинків. Це вже друга ним дарована площа — перша під будову церкви.

Другий княжий дар жертвувала п. д-р Марія Кознарська — в сумі 1.000 дол. Дальші датки на ту ціль вплатили приявні на згаданих сходинах: мгр Лев і Марія Стеткевич — 50 дол., ред. Ярослав Гриневич — 59 дол. Збірка датків продовжується.

Єпископ Йосиф Шмондюк запізнався уже з плянами будівель і уповажнив д-ра Івана Макаревича почати роботу.

Будівельну акцію очолюють члени проводу церкви в особах пароха о. Івана Мака, мужів довір'я — д-ра Ів. Макаревича і Степана Щура та і вище названі члени провірного уряду — зв'язкові з українською громадою п-ве д-р Сава Никифоряк і інж. Орест Клюфас.

Д-р Макаревич повідомив, що цього року, як і попередніми роками, будуть висилані українцям в Америці різдвяно-святочні картки, дохід з яких призначений на будову музею.

Належить сподіватися, що ті краінці, які одержать ті картки, відгукнуться щедрими пожертвами на цю ціль, і цим способом причиняться до розбудови і закріплення гантерської церкви — „клейноду Кетскільських гір" — бастіону української історії і культури.

Ярослав Гриневич

Округа Аллентавну відзначила...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вого конгресмена Василя Рибака з дружиною, о. мітрата Андрія Дворакївського з дружиною, о. Володимира Шугая та о. мітрата Іляріона Врублевського. Після прочитання цілого ряду письмових привітів, в тому й від конгресмена Фреда Руні, виступив з святочною промовою Володимир Сохан, який висловив на початку признання та подяку організаторам бенкету за так успішно підготовану імпрезу, а потім представив 75-річний шлях праці УНСоюзу для свого членства і всього українського народу. Привіт організаторам та учасникам бенкету склав також головний радний Степан Гавриш, після чого о. В. Кармазин закінчив офіційну частину бенкету молитвою.

Концертову частину цих святкувань 75-річчя УНСоюзу виповнили виступи молоді Осередку СУМА з Трентону під проводом проф. Володимира Третяка. Спершу мішаний хор відспівав із супроводом оркестри в'язанку пісень, а потім квартет родини Гуль (Володимир, Юля, Петруся і Йосиф), складений із трьох скрипалів і п'яністки, виконав в'язанку партизанських пісень. Володимир і Юля Гуль виступили із однією точкою, а після них знову повний хор та оркестра виконали три патріотичні пісні. Оплески зібрали теж чотири молоді танцюристки (дві перебрані за козаків), які відтанцювали Подільського Козачка і Гопака, як теж дівочий хор Осередку СУМА з Трентону, який відспівав дві пісні в супроводі п'яністки Олі Голінко. Виступи молоді переплітались привітами, що їх склали ювілятові УНСоюзові: голова Відділу УККА Роман Гарас, місцевий громадський діяч Осип Клисяк, стейтовий конгресмен адв. Василь Рибак, стейтовий конгресмен адв. Мирослав Ковалишин, та голова Осередку СУМА з Трентону інж. Іван Дубик, який прибув із музичним ансамблем на бенкет. Він у відповідь на подяки за виступи молоді ствердив, що УНСоюз дав основу під українське життя в ЗСА та що молодь, будучність наших громад і УНСоюзу, радо пошанувала ювілята. Вкінці цієї імпозантної імпрези майстер церемонії попросив до слова о. Володимира Кармазина, який заявив, що він є духовим членом УНСоюзу, тому що не мав змоги стати його дійсним членом. Складаючи привіт від українських священиків, так католицьких, як і православних, о. Кармазин ствердив, що УНСоюз був заснований на християнських засадах і від них ніколи не відступив, тому постійно росте та має Боже благословення. Він побажав, щоб Головний Уряд УНСоюзу дальше так гарно працював та провадив цю організацію, яка поставила основи для кращої мібутности українських громад в Новому Світі і далі працює на потіху і для добра наших братів на Україні. Парох православної парафії, господаря бенкетової залі, о. Василь Чекалюк побажав у своєму слові дальшого росту УНСоюзові для виконання його великої місії. Окремо він склав подяку проф. Третякові за виступи сумівської молоді та ствердив зацікавлення УНСоюзу українською молоддю, яка повинна стати основою цієї найстаршої української організації. Майстер церемонії проф. А. Кіпа закінчив це ювілейне свято висловами подяки всім учасникам, а зокрема молоді, яка виявила своє прив'язання УНСоюзові. Голова Окружного Комітету Іван Зазворський закрив бенкет подякою майстрові церемонії та всім, які причинилися до успішного відзначення 75-річчя УНСоюзу, в тому теж дітям, які були, за його словами, душею свята. Після бенкету і концерту гості ще довго розважалися на танцювальній забаві, якою закінчено ювілейні святкування УНСоюзу в Аллентавні.

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ПОЛК. А. МЕЛЬНИКА

Париж. — За інформаціями тижневика „Українське Слово" у різних місцевостях Франції заходами Української Національної Єдности, УНЄ, відбулось Богослуження та вшанування пам'яті Провідника ПУН полк. А. Мельника, який помер 5 років тому. Члени Філії УНЄ в м. Льонгві та інших товариств із Ліль, Рубе виїздили до Люксембургу на поклін могилі сл. п. полк. Андрія Мельника 2 листопада. В Ліль і Рубе товариства ім. М. Міхновського і ім. С. Петлюри влаштували спільне свято 51-ої річниці Листопадового Зриву, 100-річчя „Просвіти" у Львові та відзначили 5-ліття смерти полковника Андрія Мельника.

СЛОВНИК „НЕІСНУЮЧОЇ" БУКВИ

Вінніпег. У виданнях Української Вільної Академії Наук — УВАН у Канаді вийшла дев'ята частина „Етимологічного словника української мови" проф. Яр. Рудницького, в якій на близько 100 сторінках подано реєстр її етимологію слів із назвучним „г" — буквою, що її скасовано в СССР й вона там практично не існує. Заповіджений у 1961-ім році в Києві етимологічний словник української мови досі таки не вийшов друком. Із словника проф. Рудницького надруковано вже дев'ять частин, сторінки 1 — 872. Десята частина в друку (закінчення „г" й початок „я").

Пластова Станиця в Ню Йорку відбула свої XXI Загальні Збори

Ню Йорк. — В неділю 16 листопада тут у Пластовому Домі відбулися XXI Загальні Збори Пластової Станиці Ню Йорку, найстаршої і найбільшої станиці в ЗСА. Зборами проводив пл. сен. Тиміш Білостоцький, секретарювали ст. пл. Віра Никифорук і ст. пл. А. Ортинська. Присутні сеніори і старші пластуни, а також віддані Станиці приятелі пластової молоді присвятили багато часу в дискусії виховним проблемам Пласту, справі фінансового утримання новоперебудованого Пластового Дому й іншим. Станичну Старшину вибрано в такому складі: пл. сен. Павло Дорожинський, станичний; пл. сен. Роман Рогожа, пл. сен. Д. Косович, пл. сен. Галина Хамула і пл. сен. Марта Ярош, заступники; ст. пл. Люба Кузишин і ст. пл. Анна Ортинська, писарі; пл. сен. Дарія Бойдуник, кошова; ст. пл. Світляна Луцька, заст. кошової; пл. сен. Богдан Бобинський, кошовий; пл. сен. Ольга Кузьмович, референт вишколу; пл. сен. Микола Андрейко, фінансовий референт; Ніна Ільницька, організаційний референт; ст. пл. Меляся Грицюк, референт членських внесків; ст. пл. Уляна Саноцька, бібліотекар; ст. пл. Богдан Хомут, хронікар; ст. пл. Оксана Хомут, таборовий референт; пл. сен. Ірина Куровицька, референт пластових видань; ст. пл. Марія Мотиль, член. З уряду до Станичної Старшини входять: голова сеніорату пл. сен. Вол. Дармохвал, голова Пластприяту Ярослав Черник і голова Пластової Фундації інж. Роман Баранський. Станична Рада: пл. сен. Вол. Дармохвал, пл. сен. Христина Навроцька, пл. сен. Ігор Декайло, ст. пл. Оксана Козак і ст. пл. Юрій Савицький. Напередодні Станичних Зборів відбулися Загальні Збори Гуртка Пластприяту. Управу очолив Ярослав Черник.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Давидович

(Закінчення із стор. 2-ої)

ла під впливом цієї отруї, а навпаки — далеко гірша.

„ЛСД" — це дуже грізна отруя, бо часті психічні звихнення, витворювання психічних недуг включно до збожевоління або самогубства. Крім цього є вже досліди, які доказують, що „ЛСД" може дати дуже поганий вплив на прийдешнє покоління, бо може творити різні дефекти в новонароджених, психічні і фізичні. Це особливо торкається жінок, які сподіваються нащадків.

„ЛСД" не є наркотиком, хоч і може принести чимало лиха. Ця речовина не витворює в людини фізичної залежности, а значить кожна людина могла б залишити вживання її, коли б міцніше захотіла, бо відтягнення „ЛСД" не дає ніяких хворобливих симптомів. Тут ідеться лише про „психічну потребу", яка, фактично, не є потребою, а просто спробою втікання від реальности життя в „інші сфери", що вже само по собі є хворобливим виявом, яке не завжди вимагає покарання, але майже завжди психіятричної опіки.

Є ще дві групи медикаментів, що витворюють в людини навик, а це різні седативи та стимулянти, і до них ми повернемось наступного тижня.

У КАТАЛЬОНІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

із гітарами та мікрофоном, а не молитва! — інші, навпаки, кажуть, що варта б і нашій молоді брати приклад від отих „здеморалізованих" французів та приймати діяльну участь у Богослуженнях — хай би із гітарами та мікрофоном, а піснею звеличувати Всевишнього! — замість вистоювати під церквою.

Інша загально - еспанська спеціяльність, це „корріда" — боротьба з биками. Коли хто побував на такій „корріді", — а не тільки здалеку обурювався на „дикунство" чи „варварство", — то мусів вийти з неї, сповнений щирого подиву до еспанців. У сьогоднішніх часах вигоди, лінивства і м'якотілости, — треба і справді подивляти одчайдушність, відвагу, силу, а при тому лицарську поведінку, чудовий вигляд і дорогі строї всіх отих тореадорів, матадорів і пікадорів, які кожної неділі, по всій Еспанії, дають цю дивну і незрозумілу профанам насолоду з видовища, сповненого риску і небезпеки. У тому загально - еспанському замилуванні до корріди, нічим не відрізняється „культурна" Катальонія від „африканської" решти Еспанії, бо навіть на далеку, північну „Коста - браву" прибуває славний тореадор Ель Кордобес, чаруючи всіх, зокрема жіноцтво, своєю мужністю і красою та постійними і славними перемогами над биками.

І знову наші думки поділяються. Для одних корріда, — це перестаріле варварство, — для інших — розгадка таємниці незламности Альказару. Адже з усіх народів Европи єдина Еспанія не підкорилася т. зв. „людовому фронтові", керованому комуністами та московськими опікунами в 1936 р. Еспанські патріоти поставилися мужньо і прогнали комуністів з Еспанії, хоч їхнього провідника, полковника Москаро, шантажували смертю його сина. Незламний батько післав сина на смерть, але врятував Еспанію. Оцю геройську подію оспівав був наш поет Богдан Антонич у своєму „Альказарі", який, разом із перекладом на еспанську мову, зберігається у музеї Толеда.

І якже не вгадувати, що одчайдушне і безстрашне ставлення до смерти в еспанців та їхній безприкладний патріотизм, — починаються на аренах корріди?

Політична Рада Однодумців ОУНз в Америці

силами запрошених гостей і своїх членів влаштовує в осінньо-зимовому сезоні 1969-70

ЦИКЛЬ ДОПОВІДЕЙ

на політичні, історичні і громадські теми, та має шану запросити Українську Громаду до участі в них і до дискусії.

Першу доповідь виголосить

мгр. Мирослав Лабунька

абсольвент теології і філософічних факультетів Лювенського (Бельгія) та Коломбійського університетів; тепер професор історії Східньої Европи на Ля Салль каледжі в Філядельфії, Па.

Тема: **Ідеали сучасної молоді в світі; аналіза явища.**

Місце: **Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку,** 2-га Евню.

Час: **6-та год. веч., неділя, 23 листопада 1969 р.**

Крім того запляновано ще такі доповіді:

2. ЄВГЕН СТАХІВ: **УНРада в останніх двох роках: події і люди;**
3. Мгр. АНАТОЛЬ КАМІНСЬКИЙ: **До подій останніх років в Україні;** інформації і їх характеристика;
4. Мгр. ДАРІЯ РЕБЕТ (Мюнхен): **Тенденції ідейного розвитку в Україні і становище еміграції;**
5. Проф. ГРИГОРІЙ КОСТЮК: **Ленін і його національна політика;** на маргінесі ритуальних святкувань в Радянському Союзі з нагоди 100-річчя з дня його народження;
6. Д-р МИРОСЛАВ ПРОКОП: **Преса українського підпілля під час німецької окупації України в рр. 1941-1945;** аналіза і оцінка;
7. Мгр. РОМАН ІЛЬНИЦЬКИЙ: **Політика двох ОУН під час другої Світової війни;** різниці і подібності;
8. Мгр. МИРОСЛАВ ЛАБУНЬКА: **Китай і його сучасна політика;**
9. ПАНЕЛЬ: Українська **Католицька Церква після Римського Синоду.**

Кожна доповідь буде ще додатково оголошена в пресі.

Після останньої доповіді відбудеться товариська зустріч доповідачів з слухачами.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
СУБОТА,
22-го листопада 1969 року
о год. 7-ій веч.
в залі **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ**
140 Prospect Avenue в Ірвінгтоні, Н. Дж.
— відбудеться —
КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ ТВОРІВ

Виконавці: **ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ — фортепіян, РАФАЇЛ ВЕНКЕ — скрипка.**

В програмі — композиції Лисенка, Ревуцького, Косенка, Барвінського, Людкевича, Лятошинського, Степового і Грудина.

ВІДЗНАЧЕННЯ 20 РОКІВ ЗАСНУВАННЯ
ОСЕРЕДКУ СУМА ІМ. М. ПАВЛУШКОВА В ЧИКАҐО

відбудеться в днях:

21-го листопада ц. р.
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ всіх керівних органів О-ку.

22-го листопада ц. р.
СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ і БАЛЬ в Шато Рояль.

23-го листопада ц. р.
СВЯТОЧНИЙ АПЕЛЬ всього членства О-ку присвячений річниці Базару і 20-ттю Осередку.

Організована участь членства у Богослуженні.

КОНЦЕРТ всіх самодіяльних гуртків О-ку в школі Шопена.

Участь у Святі візьмуть: Голова Центральної Управи СУМ **мгр. Омелян КОВАЛЬ** з Бельгії та маестро **Евген КУРИЛО** з Ню Йорку.

Управа Осередку

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього **СИНА і БРАТА**

бл. п.
ОРЕСТА ЮРІЯ БІЛОГО

буде відправлена

в п'ятницю, 21-го листопада 1969 р.
о год. 7-ій веч.

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в Українській Католицькій Церкві
НЕПОР. ЗАЧАТТЯ в ДІТРОЙТІ-ГЕМТРЕМК

ІВАННА і СТЕПАН — батьки
ЛЮБА і РОМА — сестри

Замість квітів на могилу
нашого Дорогого Вуйка

сл. п. Андрія Запаранюка

складаємо 25.00 долярів
на Фонд Української Катедри
при Гарвардському Університеті.

Ню Йорк, Н. Й. **Родина НАКОНЕЧНИХ**

ПОДЯКА

В п'ятницю, 17-го жовтня 1969 року Всевишній покликав від нас нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА і ДІДУНЯ

св. п.
Д-ра ВОЛОДИМИРА БІЛОЗОРА

похорони якого відбулися 21-го жовтня 1969 року з Філядельфії, Па. на цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Цією дорогою складаємо сердечну подяку — нашій Родині, Приятелям, Знайомим, Побратимам по Зброї, Представникам місцевих Організацій і Громадянству за їхню участь в Панахидах і похоронах, за їхні вислови співчуття: особисто, листовно, телеграфічно чи телефонічно та їхні пожертви на Служби Божі і добродійні цілі замість квітів на могилу Покійного.

Особливу подяку складаємо Всечесному о. радн. В. Головінському, пароxові церкви Христа Царя у Філядельфії, Всечесному о. І. Лебедовичу, бувшому капелянові шпиталю УГА у Вінниці та Всечесним Отцям С. Дацові, І. Сохоцькому за відправу і участь в похоронах;

Головній Раді Братства УСС і її Станицям в Ню Йорку і Філядельфії, місцевому Відділові ОбВУА, Станиці Братства 1-ої Дивізії УНА та Координаційній Раді Об'єднання Українських Комбатантських Організацій за звеличання пам'яті Покійного правдивим військовим похороном з усіма військовими почестями;

Всечесному о. радн. В. Головінському, д-рові Степанові Ріпецькому, щирому і довголітньому Другові Покійного (від Гол. Ради Братства УСС), інж. Андрієві Кінчакові, інж. Михайлові Мінчакові (ОбВУА, Філя.), інж. Іванові Скірі (гол. Рада Братства 1-ої Дивізії УНА), дир. Іванові Порикові (Коорд. Рада ОУКО), д-рові Іванові Козакові (Гол. Рада ОбВУА), панові Михайлові Дем'янчукові, колишньому пацієнтові у шпиталі УГА у Вінниці, д-рові Богданові Сілецькому, колишньому студентові української гімназії в Коломиї, де Покійний був шкільним лікарем — за їхні зворушливі і теплі прощальні слова;

Мгр. Богданові Артимишину, Голові Станиці Братства 1-ої Дивізії УНА у Філядельфії за зорганізування військових почестей під час похоронів;

Похоронному заведенню Насевичів у Філядельфії, Па., за таке гарне і сумлінне ведення похоронів;

І пані Слободян за прикрашення домовини артистично укладеними букетами квітів.

Не в силі висловити нашої вдячности і подяки Усім, хто молитвами, словами і пожертвами спричинилися до звеличання Світлої Пам'яті нашого Дорогого Мужа, Батька і Дідуня, прийшли з розрадою і поміччю у нашому безмежному смутку, ми просимо Господа Їм нагородити повсякчас Своїми небесними щедротами і благодаттю.

Опечалені:
МАРІЯ БІЛОЗОР — дружина
і дочки:
НАТАЛІЯ КОРОПЕЦЬКА
ОЛЬГА ЦЕГЕЛЬСЬКА і
ОКСАНА КОРОПЕЦЬКА з Родинами

ЧИКАҐО, ІЛЛ.
Субота, 29-го листопада 1969 р.
Год. 8-ма веч.
STEINMETZ JUNIOR HIGH SCHOOL
3030 N. Mobile Avenue

У 75-річчя Українського Народного Союзу
ОПЕРА
АННА ЯРОСЛАВНА
3 дії 5 відслон
Композитор і диригент — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ
Лібретто — ЛЕОНІД ПОЛТАВА

ВИКОНУЮТЬ:
ЛЕВ РЕПІАРОВИЧ, ГАЛИНА АНДРЕАДІС, ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ, ПЕТРО ЗАХАРЧУК, МАРТА КОКОЛЬСЬКА, ІВАН ГОШ, ЄВГЕНІЯ ВАСИЛЕНКО, ОРИСЯ ГЕВКА.
Хор „КОБЗАР" з Філядельфії.
Піяністка хору — РОКСОЛЯНА ГАРАСИМОВИЧ

Квитки: Українська книгарня, 2315 West Chicago Avenue; Друкарня М. Денисюка, 2226 W. Chicago Avenue; Кредитівка „Самопоміч" 2351 W. Chicago Ave.; Дельта або телф. Г. Олек — 237-9662.

НОВООБРАНА ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА ПЕРШІ НАРАДИ

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

вплачених з нагоди Конгресу вкладок. В організаційному відношенні пощастив експеримент із працями поодиноких комісій, хоч тут були деякі недоліки. За недолік треба вважати також факт, що хоча Конгрес проголошено чотири місяці наперед, то під час самого Конгресу зареєструвалося 72 делегатів, дуже утруднюючи працю Верифікаційної комісії.

Йосип Лисогір уважає Десятий Конгрес за один з найбільш успішних головно тому, що він відбувся „в дусі СКВУ", в дусі більшого єднання сил і наших ресурсів. Треба вітати відрадне явище, що на цьому Конгресі було вже багато нових облич, зокрема молодих, а праця Конгресу на пленарних сесіях і в комісіях вказує нові шляхи і нові методи вирішування важливих справ і проблем кваліфікованими людьми. Як пощастить цей досвід використати і продовжувати та розвивати, ми зробимо крок уперед. Висловлює подяку і признання всім членам Екзекутиви за працю і співпрацю під час Конгресу.

Справа резолюцій

Звітуючи за Резолюційну комісію, ред. А. Драган ствердив, що ця Комісія одержала від поодиноких інших ділових комісій майже сотню резолюцій на всі можливі проблеми, від В'єтнамської війни і визволення України починаючи, а на мішаних подружжях та дошкільній опіці і вихованні дітвори кінчаючи. Всі ці резолюції були прийняті в принципі Резолюційною комісією і так у принципі зреферовані та запропоновані на схвалення Конгресові на пленарній сесії, що й сталося. Конгрес рівночасно апробував пропозицію, щоб Президія Резолюційної комісії всі ці резолюції відповідно зредагувала, синхронізувала і приготовила та передала Екзекутиві для публікації. Праця над цією підготовою добігає до кінця, в суботу за тиждень Президія Комісії матиме своє засідання, щоб остаточно приготовити для публікації текст резолюцій та передати його Екзекутиві. Звітодавець пропонував і Екзекутива апробувала, щоб для вигоди обмеженої своїм об'ємом преси приготовити для неї витяг найважливіших резолюцій в поодиноких справах.

Напрямні праці УККА після Десятого Конгресу

На цю тему звітував президент УККА проф. Лев Добрянський, ще від себе привітавши напочатку новообраних членів Екзекутиви. Також і він уважає, що Десятий Конгрес був одним з найліпших, про що свідчать також і скеровані до нього листи американських учасників і гостей на тому Конгресі. Напрямні для праці УККА в новій каденції він з'ясував у своїй доповіді „В обличчі 1970-го року", виголошеній під час Конгресу. Вважає, що в найближчих роках зайдуть у Вашингтоні зміни в користь поневолених народів. Тим часом, в Конгресі ЗСА запляновані і приготовляється велика публікація про рух у справі Поневолених Націй. Він сам проф. Л. Добрянський, вже в половині грудня ц. р. виїздить на далекий Схід на запрошення далекосхідніх вільних країн: Кореї, Південного В'єтнаму і Тайленду (Формози) і матиме там ряд лекцій та доповідей. В тому часі відбудеться там черговий конгрес Антикомуністичної Ліги, в якому з рамени УККА візьме участь його секретар Ігнат Білинський. Буде там також інж. Чопівський з Арізони. У відповідному часі плянується перевести у Вашингтоні біля Білого Дому демонстрації поодиноких національних груп для підтримки зовнішньої політики президента Ніксона і його Уряду. Демонструватимуть всі групи поодиноко, кожна одного тижня. Як у минулих роках, так і цього року заплянoвано у Вашингтоні широку акцію з нагоди роковин 22-го січня. Необхідно заплянувати і почати відповідну акцію в Об'єднаних Націях. Совєтська пропаганда розгортає тепер на міжнародному терені багато галасу з нагоди 100-річчя народин Леніна. УККА повинен видати в цій справі відповідний меморандум. Із внутрішніх справ проф. Л. Добрянський звернув увагу зокрема на заходи в справі репрезентативного дому УККА в Ню Йорку, деякі бюджетові проблеми та на справу пулікацій УККА.

Координація праці УККА по комісіям

Справу реферував секретар УККА ред. Ігнат Білинський. Досвід Десятого Конгресу переконує, що також Екзекутива зможе справніше і успішніше працювати, як працюватиме комісіями. Зовнішні справи важливі, але праця в терені становить базу і для кожної іншої акції УККА. Він зокрема пропонує, щоб крім існуючих уже Шкільної Ради та Комісії для церковних справ, створити ще окремі комісії: фінансово-господарську, молоді, координації виховної дії, координації жіночих організацій, комісію зовнішніх справ, комісію досліджування визвольних процесів в Україні, комісію науки і культури та ін.

Звіт делеґатів УККА на торжествах в Римі

Офіціяльними делеґатами УККА на торжествах посвячення собору св. Софії в Римі були о. шамб. Мирослав Харина та д-р Степан Ворох і вони обидва звітували. Віце-преидент УККА о. шамб. М. Харина говорив про свою устріч з Блаженнішим Верховним Архиєпископом та передачу йому запрошення на Десятий Конгрес Американських Українців. Д-р С. Ворох згадав, що він упродовж трьох днів поширював між Владиками копії листів УККА до Святішого Отця та до Верховного Архиєпископа в справі патріярхального завершення УКЦеркви, звітував про драматичне повідомлення Верховного Архиєпископа про скликання Синоду Єпископів УКЦеркви, про свою участь у делеґації мирян на цьому Синоді, про деякі дисонанси, що трапилися у зв'язку з відсутністю деяких Владик на цьому Синоді та закінчив свій звіт заввагою, що кожна акція в добрій справі, якщо її вести вміло і культурно, корисна і потрібна.

Дебати

Над усіми звітами і доповідями розгорнулася широка дискусія з участю майже всіх членів Екзекутиви. Звіти прийнято до відома, прийнято і схвалено ряд конкретних пропозицій, а над іншими продовжуватимуться дебати і своєчасно будуть винесені відповідні рішення.

Під час нарад і дебат замітний був той дух єднання та взаємної співпраці і доброзичливости, що характеризував наради Десятого Конгресу.

У Західній Німеччині не дозволяють організуватися нео-нацистам

Бонн. На минулу суботу-неділю був заповіджений перший після недавніх парляментарних виборів в Німецькій Федеративній Республіці конґрес Націонал-демократичної партії, яка насправді гуртує найбільше колишніх нацистів. Коло 700 делеґатів прибуло до Саарбрюкену, але виявилося, що міські власті заборонили переведення того конґресу внаслідку натиску збоку заарського міністра внутрішніх справ, який вказав на небезпеку заколочення внутрішнього спокою. Голова тієї партії, Адольф фон Тадден, відкликався до суду, який проте признав право міським властям дозволяти чи забороняти такі з'їзди за своєю вподобою, а вищий суд відкинув відклик. Тоді фон Тадден, лякаючися сутички з поліцією, відкликав конгрес і завізвав делеґатів спокійно роз'їхатись, заповівши, що він буде старатися скликати такий партійний конгрес в найближчих тижнях, мабуть на території Баварії. Націонал-демократична партія, значення якої роздували комуністи, не здобула в останніх парляментарних виборах навіть 5% всіх голосів і таким чином знову не дістала ні одного свого репрезентанта в бундестаґу (нижчій палаті західньо-німецького парляменту).

Посмертні згадки

ПАЛАГІЯ КОВПАК, членка УНС Відд. 123 С-ва св. Марії в Скрентоні, Па. померла 20 жовтня 1969 р. на 74 р. ж. Нар. в 1894 р. в в с. Мозолівка, пов. Підгайці, Україна, прибула до ЗСА в 1910 р. і стала членкою УНС в 1919 р. Полишила в смутку мужа, сина, 2 дочки, 5 внуків. Похорон відбувся 23 жовтня 1969 р. на цвинтарі св. Катерини в Масков.

Вічна їй Пам'ять!

І. Ролик, секр.

ГРИГОРІЙ ВЕРБОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 448 Т-ва Самопоміч в Монтреалі, Канада, помер 13 вересня 1969 р. на 76 р. ж. Нар. в 1893 р. в Україні, прибув до ЗСА в 1925 р. і став членом УНС в 1948 р. Полишив у смутку родину. Похорон відбувся 16 вересня 1969 р. на цвинтарі св. Калікста.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Перейма, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6278. Плем'я дикунів цурається вбивників

Ви шестеро мото-мотів вбили мирних чужинців! Я судитиму вас, злочинців!

Вбиті лікарі й медсестри мають численних приятелів з магічною зброєю, готових до пімсти!

Що ви на це, мото-моти? Чи ціле плем'я — невинні — мають терпіти за погане діло кількох осіб?

Ні — ні! Ні, Тарзане!